

वामदेवो गौतमः। उषाः। गायत्री

प्रति॒ ष्या॒ सून॒री॒ जनी॑ व्युच्छन्ती॒ परि॒ स्वसुः॑। दि॒वो अ॒दर्शि॑ दुहि॒ता ॥ ४.०५२.०१

स्या- सा । सूनरी- शोभननेत्री । जनी- जनयित्री । स्वसुः- रात्र्याः । परि- अवसान इति भावः ।

व्युच्छन्ती- तमो विवासयन्ती । दिवो दुहिता- दिव्या । अदर्शि- दृश्यते ॥१॥

अश्वे॒व चि॒त्रारु॑षी मा॒ता गवा॑मृतावरी॒। सखा॑भूदश्विनो॒रुषाः॑ ॥ ४.०५२.०२

उषाः- प्रभाती ज्ञानोदयदेवता । अश्वेव चित्रा- तुरग इव चायनीया । अरुषी- रोचमाना । गवाम्- रश्मीनाम् । माता- जननी । ऋतावरी- प्रकृतिनियतिभूतसत्ययुक्ता । अश्विनोः-

नक्षत्राधिदैवतयोरित्याधिभौतिके प्राणेशनशक्तिभूतयोरित्याध्यात्मिके । सखा- सखी प्रियेति भावः ।

अभूत्- अभवत् ॥२॥

उ॒त सखा॑स्य॒श्विनो॒रुत॑ मा॒ता गवा॑मसि॒। उ॒तोषो॑ वस्व॒ ईशि॑षे ॥ ४.०५२.०३

उत- अपि च । अश्विनोः- प्राणेशनशक्तिभूतयोः । सखा- प्रियसखी । असि- भवसि । उत- अपि

च । गवाम्- रश्मीनाम् । माता- जननी । असि- भवसि । उत- अपि च । उषः । वस्वः- सम्पदाम् ।

ईशिषे- ईशनं करोषि ॥३॥

याव॑यद्वे॒षसं॑ त्वा चि॒कि॒त्वित्सू॑नृतावरि॒। प्र॒ति स्तोमै॑रभु॒त्स्महि॑ ॥ ४.०५२.०४

यावयद्वेषसम्- द्वेषं वियोजयन्तीम् । चिकित्वित्- ज्ञानवतीम् । त्वा- त्वाम् । सूनृतावरि-

प्रियहितवाङ्मयि । स्तोमैः- मन्त्रैः । प्रति अभुत्स्महि- प्रतिबोधयामः ॥४॥

प्र॒ति भ॒द्रा अ॒दृक्ष॑त॒ गवा॑ं सर्गा॒ न र॒श्मयः॑। ओषा॑ अ॒प्रा उ॒रु ज॒रयः॑ ॥ ४.०५२.०५

गवां सर्गा न- उदकधारा इव । भद्राः- कल्याणाः । रश्मयः । प्रति अदृक्षत- दृश्यन्ते । उषाः । उरु-

महत् । जरयः- तेजः । आ अप्राः- आपूरयति ॥५॥

आपप्रुषी विभावरि व्यावर्ज्योतिषा तमः। उषो अनु स्वधामव ॥ ४.०५२.०६

विभावरि- प्रकाशमयि । उषः । आपप्रुषी- आपूरयन्ती । तमः- अन्धकारमज्ञानमयम् । व्यावः-
व्यावृणोः । स्वधाम्- आत्मधारणाम् । अनु- अनुसृत्य । अव- नो रक्ष ॥६॥

आ द्यां तनोषि रश्मिभिरान्तरिक्षमुरु प्रियम्। उषः शुक्रेण शोचिषा ॥ ४.०५२.०७

उषः । शुक्रेण- शुभ्रेण । शोचिषा- प्रकाशेन । रश्मिभिः- किरणैः । द्याम्- नभः । उरु- विस्तीर्णम् ।
प्रियम् । अन्तरिक्षम्- द्यावापृथिव्योरन्तरालम् । आ तनोषि- विस्तारयसि प्रकाशयसीति भावः ॥७॥